

Αριθμός _____
Επίθετο _____
Όνομα _____
Όνομα πατέρα _____

THE G C SCHOOL OF CAREERS
NICOSIA

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

Σχολική χρονιά 2023 - 2024

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

(Αυτό το γραπτό αποτελείται από **11** σελίδες, συμπεριλαμβανομένης της σελίδας αυτής).

B. ΚΕΙΜΕΝΟ (40 μονάδες)

Διαβάστε αργά και προσεκτικά το πιο κάτω κείμενο και απαντήστε στις ερωτήσεις που ακολουθούν.

Αιολική Γη (Διασκευή)

Ηλία Βενέζη

Οι πρόγονοί μου δουλέψανε σκληρά τη γη που είναι κάτω απ' τα Κιμιντένια¹. Τον χειμώνα μέναμε στην πόλη, αλλά μόλις τα χιόνια φεύγανε απ' τα Κιμιντένια και η γη πρασίνιζε, μας έπαιρνε η μητέρα μας, όλα τ' αδέρφια μου, την Ανθήππη, την Αγάπη, την Άρτεμη, εμένα, και πηγαίναμε να ζήσουμε τους μήνες του καλοκαιριού στο κτήμα, κοντά στον παππού και στη γιαγιά μας. Στον δρόμο του ταξιδιού γινόταν σοβαρή και μας εξηγούσε πως όλη η περιοχή κάτω απ' τα Κιμιντένια ήταν κάποτε άγονη γη και χρειάστηκε από γενιά σε γενιά ο ασταμάτητος μόχθος των ταπεινών μου προγόνων για να γίνουν τα δέντρα και τα κλήματα.

Στα χρόνια του παππού μου, του πατέρα της μητέρας μου, η γη πια ήταν έτοιμη και έγινε το υποστατικό.² Απ' τη μητέρα μου έμαθα το πώς έγινε η πρώτη καλύβα, τότε η γιαγιά μου φύτεψε με τα χέρια της τον πλάτανο στην αυλή, τότε φυτέψανε τα κλήματα. Στο υποστατικό έμπαινες από μια μεγάλη πόρτα καμωμένη με σκαλιστό ξύλο. Στη μέση ήταν μια αυλή και γύρω γύρω της, η μια χτισμένη κοντά στην άλλη, ήταν οι οικοδομές. Στα κάτω πατώματα ήταν οι αποθήκες και οι στάβλοι, στ' απάνω η κατοικία του παππού και της γιαγιάς μας, πλάι ο ξενώνας, και πλάι οι κατοικίες για τις γυναίκες και τους ανθρώπους που δουλεύανε στο κτήμα όλο τον χρόνο. Μια ξύλινη σκάλα σε ανέβαζε απ' την αυλή στο σπίτι του παππού, κι από κει άρχιζε το ξύλινο μπαλκόνι που ένωνε κυκλικά όλα τα κτήρια. Τα παράθυρα όλα έβλεπαν μες στην αυλή και μονάχα το σπίτι του παππού είχε ένα σιδερόφραχτο παράθυρο που έβλεπε τον κόσμο τον έξω απ' τη μεγάλη πόρτα.

Ο παππούς μου ήταν ένας μεγαλόσωμος άντρας, γεμάτος υγεία, παρ' όλα τα εβδομήντα του χρόνια. Όλη τη ζωή του την πέρασε στα Κιμιντένια, μια σκληρή ζωή, ίσαμε που ν' αναστηθεί το υποστατικό. Ωστόσο απ' τη δύσκολη εκείνη ζωή το μόνο σημάδι που έμεινε ήταν βαθιές χαρακίες στο πρόσωπό του, τίποτ' άλλο. Στα γαλανά μάτια του βασίλευε παιδική αγαθότητα και στα χείλη του, άμα γελούσε, έλαμπε η καλοσύνη του κόσμου. Σ' έναν πιστό επιστάτη είχε αναθέσει την κυβέρνηση του υποστατικού, γι' αυτό μπορούσε όλη τη μέρα να είναι ντυμένος με τ' ακριβά τα ρούχα.

Δεν ήξερε διόλου γράμματα, γι' αυτό τον βοηθούσε στους λογαριασμούς του η πιστή του συντρόφισσα, η γιαγιά μου. Φαίνεται πως όλες οι γιαγιάδες είναι τρυφερά πλάσματα, αλλά η δική μου ήταν το πιο γλυκό και το πιο ήμερο πρόσωπο μέσα σ' όλες τις γιαγιάδες του κόσμου. Πέρασε μαζί με τον παππού όλες τις πίκρες

¹ βουνό της Μικράς Ασίας, απέναντι από τη Μυτιλήνη

² αγρόκτημα

και όλες τις δυσκολίες της ζωής, είδε πλάι του ν' ανασταίνονται από χρόνο σε χρόνο τα παιδιά, τα εγγόνια, τα δέντρα, τα κλήματα. Ένα μεγάλο μέρος από το έργο τούτο ήταν το έργο της. Ωστόσο και στα βαθιά ακόμα γεράματα οι σχέσεις της με τον παππού μας μένανε βασισμένες στο ίδιο τυπικό των νεανικών τους χρόνων. «Στον παππού σας τα χρωστάμε όλ' αυτά», μας έλεγε κι έδειχνε γύρω της με μια κίνηση που έκλεινε μέσα στον κύκλο της τη γη, τα δέντρα κι εμάς. Κι όταν έμπαινε ο παππούς, έπρεπε πάντα να σηκωθεί πρώτη η γιαγιά να τον δεχτεί, πάντα όρθια, όχι μονάχα για να μάθει σ' εμάς να τον σεβόμαστε, μα επειδή το αισθανόταν και δικό της χρέος.

Μετά από κάποια χρόνια ένα θεόρατο μαύρο σύννεφο σηκώνεται στον καταγάλανο ουρανό, τραβά κατά τη δύση και κρύβει τον ήλιο. Η Αιολική Γη απότομα σκοτεινιάζει. Ξέρουν πια και τα Κιμιντένια πως η θύελλα έρχεται. «Έρχεται! Έρχεται ο πόλεμος!». Νιώθουμε όλοι τον φόβο. Τα παιδιά αποτραβηγμένα στην κάμαρά μας κοιτάμε να μας πάρει ο ύπνος. Τώρα οι νύχτες στα Κιμιντένια γίνανε πιο άγριες. Τα πρόσωπα των μεγάλων είναι συννεφιασμένα, δεν μας αφήνουν να ξεμυτίσουμε απ' το υποστατικό. Άνθρωποι αρματωμένοι φυλάνε βάρδιες, μα αυτό δεν στάθηκε αρκετό. Ο εχθρός εισβάλλει στα Κιμιντένια και ο παππούς, η γιαγιά και όλοι εμείς μπαίνουμε σε καράβια να σώσουμε ό,τι μας έχει απομείνει.

Τα άστρα όλα έχουν βγει. Ταξιδεύουν στο Αιγαίο τα παιδικά όνειρά μας. Το κύμα χτυπά τη μάσκα του καϊκιού μας και τα κοιμίζει. Κοιμηθείτε, όνειρά μας. Στην ξένη χώρα που πάμε πρόσφυγες τι άραγες να μας περιμένει, τι μέρες να είναι ν' ανατείλουν; Ταξιδεύουν στο Αιγαίο τα όνειρά μας. Η γιαγιά μας κουράστηκε. Θέλει να γείρει το κεφάλι της στα στήθια του πάππου, που έχει καρφωμένα πίσω τα μάτια του μπας και ξεχωρίσει τίποτα απ' τη στεριά, τίποτα απ' τα Κιμιντένια. Μα πια δεν φαίνεται τίποτα. Η νύχτα ρούφηξε μέσα της τα σχήματα και τους όγκους. Η γιαγιά γέρνει το κεφάλι της να το ακουμπήσει στα στήθια που την προστατέψανε όλες τις μέρες της ζωής της. Κάτι την εμποδίζει και δεν μπορεί να βρει το κεφάλι ησυχία: Σαν ένας βόλος να είναι κάτω απ' το πουκάμισο του γέροντα.

- Τι είναι αυτό εδώ; ρωτά σχεδόν αδιάφορα. Ο παππούς φέρνει το χέρι του. Το χώνει κάτω απ' το ρούχο, βρίσκει το μικρό ξένο σώμα που ακουμπά στο κορμί του και που ακούει τους χτύπους της καρδιάς του.
- Τι είναι;
- Δεν είναι τίποτα, λέει δειλά ο παππούς, σαν παιδί που έφταιξε. Δεν είναι τίποτα. Λίγο χώμα είναι.
- Χώμα!

Ναι, λίγο χώμα απ' τη γη τους.

- Για να φυτέψουν έναν βασιλικό, της λέει, στον ξένο τόπο που πάνε. Για να θυμούνται.

4. Το κείμενο μιλά για τους πρόσφυγες από τη Μικρά Ασία που εκδιώχθηκαν από τον τόπο τους το 1922. Αυτό το μεγάλο πρόβλημα της προσφυγιάς αντιμετωπίζουν πάρα πολλοί άνθρωποι και στις μέρες μας.

Να γράψετε μια παράγραφο για τους σύγχρονους πρόσφυγες δίνοντας σημασία στις ομοιότητες που εντοπίζετε με τους πρόσφυγες του 1922.
(8 μονάδες)

5. Να γράψετε Σωστό ή Λάθος δίπλα από τις ακόλουθες προτάσεις με βάση το κείμενο. (4 μονάδες)

- Ο αφηγητής του κειμένου είναι ο παππούς από τα Κιμιντένια. _____
- Η οικογένεια του αφηγητή έφυγε από τα Κιμιντένια, γιατί δεν υπήρχαν πλέον δουλειές για τους νέους. _____
- Οι πρόσφυγες έφυγαν από τον τόπο τους και ταξιδεύουν στο Αιγαίο με καράβια. _____
- Ο παππούς πήρε από τον τόπο του λίγο βασιλικό, για να τον φυτέψει στον νέο τόπο που θα πάνε. _____

Γ. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ (30 ΜΟΝΑΔΕΣ)

1. Συμπληρώστε τα κενά των παρακάτω προτάσεων με τον κατάλληλο μονολεκτικό τύπο του συγκριτικού ή του υπερθετικού βαθμού των επιθέτων και των επιρρημάτων που βρίσκονται στις παρενθέσεις. (7 μονάδες)

- Ο διπλανός μου στο σχολείο είναι _____ από εμένα (επιμελής).
- Ήταν _____ μέρες της ζωής μου (κακός).
- Απαιτώ ν' αναφερθείς _____ στο περιστατικό (εκτενώς).
- Ο γείτονάς μας είναι ένας _____ γεροντάκος (συμπαθής).
- Το πηγάδι ήταν _____ απ' ό,τι περίμεναν και δεν μπόρεσαν να το καθαρίσουν (βαθύς).
- Η άσκηση με τα παραθετικά είναι _____ (απλός).
- Όταν κάνουμε δίαιτα, πρέπει να καταναλώνουμε _____ ποσότητα ζάχαρης (μικρή).

2. Συμπληρώστε τις προτάσεις βάζοντας τα ρήματα στον χρόνο που αναγράφεται στην παρένθεση και στο πρόσωπο που ταιριάζει. (6 μονάδες)

- Με _____ ευχάριστα η στάση του δασκάλου (εκπλήττω, παρακείμενος).
- Το μάθημα της Φυσικής _____ δύσκολο (θεωρούμαι, ενεστώτας).
- Μέχρι σήμερα η διεύθυνση _____ τις προτάσεις μου για αλλαγές (απορρίπτω, παρατατικός). Πώς και _____ τώρα τις θέσεις μου (αποδέχομαι, ενεστώτας);
- Οι γιατροί _____ ότι ο ασθενής _____ τον κίνδυνο (λέω / διαφεύγω, αόριστος).

3. Συμπληρώστε τα κενά γράφοντας το ουσιαστικό και το επίθετο της παρένθεσης στον σωστό τύπο. (14 μονάδες)

- Τα _____ μυθιστορήματα αρέσουν πολύ στους εφήβους (**περιπετειώδης**).
- Μετά από παράπονα _____ προγραμματίστηκε συνάντηση με τη διεύθυνση του σχολείου (**ο γονέας**).
- Φωτίζονται όλες οι _____ κινδύνου εμφανώς (**η έξοδος**).
- Τα _____ των εχθρών κτύπησαν τους άτυχους νέους (**το βέλος**).
- Τα τετράδια ενός _____ μαθητή είναι πάντα καθαρά και περιποιημένα (**επιμελής**).
- Η κάρτα με τις ευχές από τα παιδιά προκάλεσε _____ συγκίνησης στη γιαγιά και στον παππού (**το δάκρυ**).
- Περπατήσαμε τον _____ δρόμο και φτάσαμε σε μια _____ πλατεία (**μακρύς, πλατύς**).
- Η προώθηση των βιολογικών _____ είναι ένας από τους στόχους της εταιρείας μας (**το προϊόν**).
- Τα _____ παιδιά θέλουν συνεχώς σημασία (**ζηλιάρης**).
- Οι _____ είναι συνήθως μοναχικοί _____ (**ο συγγραφέας, ο άνθρωπος**).
- Ρίχτηκαν στη μάχη οι πολεμιστές με τα αιχμηρά _____ και απέκρουσαν την επίθεση του εχθρού (**το δόρυ**).
- Έγινε _____ θόρυβος για το τίποτα (**πολύς**).

4. Μεταφέρω τις παρακάτω προτάσεις από την ενεργητική στην παθητική φωνή και από την παθητική στην ενεργητική φωνή. (3 μονάδες)

- Ο νόμος προστατεύει τα δικαιώματα των παιδιών.

- Σοβαρές ζημιές προκλήθηκαν από τον σεισμό.

Δ. ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ (10 ΜΟΝΑΔΕΣ)

1. Δίνω ένα συνώνυμο για την κάθε λέξη που ακολουθεί. (3 μονάδες)

- γιγαντιαίος: _____
- συλλογίζομαι: _____
- σβέλτος: _____

2. Γράφω ένα παράγωγο ουσιαστικό για την κάθε λέξη που ακολουθεί.

(3 μονάδες)

- τρομάζω: _____
- προκαλώ: _____
- λύνω: _____

3. Συμπληρώνω τα κενά με τα αντίθετα των λέξεων που βρίσκονται στις παρενθέσεις. (4 μονάδες)

- Φέτος παρατηρήθηκε _____ των τροχαίων ατυχημάτων (μείωση).
- Η θέση του στο δημόσιο είναι _____ (μόνιμη).
- Η _____ είναι πολύτιμο εφόδιο για κάθε άνθρωπο (αφέλεια).
- Η _____ που βιώνουν πολλά παιδιά τους προκαλεί ψυχολογικά τραύματα (αποδοχή).

ΠΡΟΣΟΧΗ

Πριν παραδώσω το γραπτό μου, ελέγχω ότι:

1. Έχω γράψει το ονοματεπώνυμό μου!
2. Έχω απαντήσει όλες τις ερωτήσεις!
3. Έχω διαβάσει τις απαντήσεις μου μία-μία προσεκτικά!

ΤΕΛΟΣ